

Благута Р. І.

*к.ю.н., доцент, Львівський державний університет внутрішніх справ,
професор кафедри кримінального процесу*

Кунтій А. І.

*к.ю.н., Львівський державний університет внутрішніх справ,
доцент кафедри кримінального процесу*

ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНОГО ВБИВСТВА, ВЧИНЕНОГО В СТАНІ СИЛЬНОГО ДУШЕВНОГО ХВИЛЮВАННЯ

Ключові слова: слідча ситуація, етап розслідування, кримінальне провадження, умисне вбивство, стан сильного душевного хвилювання.

Keywords: investigative situation, stage of investigation, criminal proceeding, intentional murder, heat of passion.

Постановка проблеми. У будь-якій сфері людської діяльності складається певна сукупність обставин, між якими існує причинно-наслідковий, часовий та просторовий зв'язок, що в сукупності утворюють цілісну систему елементів, охоплених поняттям «ситуація». Т. С. Волчецька слушно наголошує на необхідності вивчати структурну основу ситуацій, а також досліджувати особливості її основних компонентів, оскільки це дає змогу здійснити аналіз практичних шляхів і способів керування ними [1, с. 42]. Погоджуючись із позицією вченої, звернемо увагу на те, що ключовим завданням криміналістичної методики є озброєння слідчого, по-перше, знаннями щодо можливих слідчих ситуацій, які можуть виникати у ході досудового розслідування; по-друге, навиками оцінювати ситуації і правильно приймати відповідні процесуальні рішення; по-третє, уміннями реалізовувати певний алгоритм дій з урахуванням фактичного перебігу розслідування конкретного кримінального провадження. Отже, до того, як запропонувати алгоритми дій слідчого у різних ситуаціях під час розслідування умисних вбивств, вчинених в стані сильного душевного хвилювання, важливо системно їх дослідити та виокремити їх види і підвиди.

Стан дослідження. Криміналістичне вчення «слідчої ситуації» розглядалося у наукових працях О. Я. Баєва, В. П. Бахіна, Р. С. Белкіна, І. Е. Биховського, О. М. Васильєва, Т. С. Волчецької, І. Ф. Герасімова, В. Г. Гончаренка, Л. Я. Драпкіна, А. В. Дулова, В. А. Журавля, А. В. Іщенка, Н. І. Клименко, О. Н. Колесніченка, В. О. Коновалової, В. Г. Лукашевича, Г. А. Матусовського, В. Ю. Шепітька, М. П. Яблокова та інших науковців. Втім, дослідження вчених, як правило, стосуються загальнотеоретичних основ вчення або ж слідчих ситуацій окремих видів злочинів. Проте слідчі ситуації під час розслідування умисних вбивств, вчинених в стані сильного душевного хвилювання, у межах окремого монографічного дослідження не вивчалися.

Метою статті є формулювання поняття та класифікації типових слідчих ситуацій, що виникають на початковому етапі розслідування кримінального провадження про умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання.

Виклад основних положень. Автори тлумачного словника української мови під ситуацією розуміють сукупність умов та обставин, що створюють певне становище, викликають ті чи інші взаємини людей [2, с. 514]. У 1967 році вперше визначення «слідчої ситуації» було введено в науковий обіг О. Н. Колесніченком, як положення, стан розслідування, обумовлений наявністю доказів, інформаційного матеріалу і виникаючими конкретними задачами їх збирання та перевірки [3, с. 16]. У подальшому думки вчених з даного приводу розділилися на дві групи. Дослідники першої (В. К. Гавло, М. О. Селіванов, В. А. Образцов, В. Г. Танасевич, О. Я. Басв, А. Ф. Облаков, І. Ф. Герасимов), розглядають слідчу ситуацію переважно як обстановку та стан розслідування, які склалися на певному етапі розслідування кримінального провадження. Вважаючи, що слідча ситуація визначалася як сукупність реально існуючих умов і обставин, що утворюють конкретну обстановку, в якій відбувається розслідування, діють слідчий і інші учасники процесу, інформація про ситуацію утворює характеристику слідчої ситуації [4, с. 75]. До другої групи відносяться визначення, згідно з якими слідча ситуація формується переважно під впливом зібраної в матеріалах провадження інформації, що характеризує стан розслідування. Прихильниками цієї групи є такі дослідники, як: Л. Я. Драпкін, В. Є. Коновалова, В. І. Шиканов [5, с. 73].

Важливим для розвитку криміналістичної науки у цьому напрямі є розроблені Т. С. Волчецькою основні терміни криміналістичної ситуаології, серед яких варто виділити поняття слідчої ситуації, розглянуте як «ступінь поінформованості слідчого про злочин, а також стан процесу розслідування, що склався на будь-який визначений момент часу, аналіз і оцінка якого дозволяють слідчому прийняти найбільш доцільні в справі рішення» [1, с. 81].

Підтримуючи думку авторів другої групи, на нашу думку, «слідчою ситуацією» в методиці розслідування окремих видів злочинів слід розуміти сукупність факторів та обставин кримінального правопорушення, якими оперує орган досудового розслідування в момент або до початку досудового розслідування кримінального провадження, що сприятимуть швидкому, повному та неупередженому його розслідуванню.

Що стосується класифікацій слідчих ситуацій, то позиції вчених з даного приводу є також неоднозначними. Так, в залежності від суб'єкта, зобов'язаного оцінювати і вирішувати ту чи іншу ситуацію, дослідниками виділено слідчу, оперативно-розшукову, експертну та судову ситуацію [2, с. 48]. З-поміж зазначених, найбільший інтерес для нашого дослідження представляє слідча ситуація та властиві їй особливості.

У літературі існують пропозиції виділення в процесі розслідування не двох, а більшої кількості етапів розслідування (п'яти-шести). Проте більшість вчених погоджуються, що доцільним є використання трьохетапної структури, оскільки вона є найбільш зручною для застосування у криміналістичній

методиці. Про це свідчать більшість підручників з криміналістики, в тому числі видані останніми роками, де традиційно виділяють: початковий, наступний та завершальний етапи розслідування [6, с. 15-16].

Підтримуючи дану позицію, вважаємо доцільним у методиці розслідування умисних вбивств, вчинених в стані сильного душевного хвилювання, розрізнити три етапи (початковий, наступний та завершальний). Однак, при цьому слід враховувати наступні критерії для їх умовного розмежування. Початковий етап починається з моменту отримання відомостей про кримінальне правопорушення органами досудового розслідування чи прокурором, внесення їх до ЄРДР та проведення усіх можливих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій для встановлення особи злочинця (осіб злочинця) та повідомлення їй (їм) про підозру. Наступний етап охоплює повідомлення особі про підозру, застосування до неї заходів забезпечення кримінального провадження, в тому числі запобіжних заходів, допиту її в якості підозрюваного та виконання всіх можливих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні, які спрямовані на формування доказової бази. Завершальний етап охоплює вирішення питання про зміну підозри та підготовку для відкриття матеріалів кримінального провадження, їх відкриття, збір характеризуючих даних на підозрювану особу, а також складання обвинувального акта (клопотання про застосування до особи примусових заходів виховного чи медичного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності).

Використовуючи таке розмежування процесу розслідування розгляне докладніше види типових слідчих ситуацій, що виникають на початковому етапі розслідування кримінального провадження про умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання.

Ситуації початкового етапу розслідування виникають з моменту надходження до ОВС заяв чи повідомлень про кримінальне правопорушення від фізичних чи юридичних осіб, а також в результаті виявлення таких службовими особами чи іншими громадянами. Типовими слідчими ситуаціями початкового етапу розслідування будь-якого роду умисного вбивства є: труп не виявлено, є повідомлення про безвісти зникнення особи, що могло бути наслідком вчинення дій насильницького характеру; виявлено труп без видимих ознак насильницької смерті; виявлено труп з явними ознаками насильницької смерті.

Важливо зауважити, що початковому етапі розслідування кримінального провадження про умисне вбивство, слідчим, як правило, не буде висуватися версія про умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. Дана версія може знайти підтвердження на наступному та завершальному етапах розслідування. Результати опитування працівників слідчих підрозділів, які брали участь у розслідуванні кримінальних проваджень про умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання засвідчують коректність такого висновку. У своїх відповідях на запитання: «Чи у випадку виявлення трупа, Вами висувалася версія про умисне вбивство в стані сильного душевного хвилювання?», респонденти одноставно відповіли негативно.

Розглянемо детальніше типові слідчі ситуації, що виникають під час розслідування умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, беручи за основу критерій для класифікації — рівень інформаційної насиченості.

Типова слідча ситуація 1. Особа потерпілого та особа злочинця не встановлена. Виходячи з аналізу обвинувальних вироків у кримінальних провадженнях про умисні вбивства, вчинені в стані сильного душевного хвилювання, зазначена типова слідча ситуація виникає у 12 % випадків. Охарактеризувати її можна як вихідну, проблемну і несприятливу. Вона формується при надходженні повідомлень про виявлення трупа службовими особами або випадковими свідками (очевидцями). Основним завданням слідчого при виникненні такої слідчої ситуації є встановлення особи потерпілого, тому що тільки після цього виникає можливість проведення слідчих (розшукових) дій та організаційних заходів, спрямованих на встановлення та затримання особи злочинця.

В даному випадку слід погодитися з А. М. Чорним, який в ході дисертаційного дослідження «Особливості розслідування вбивств з корисливих мотивів» дійшов висновку, що у всіх традиційних методиках розслідування вбивств, відомості про особу потерпілого є вихідним матеріалом для побудови моделі злочину, у якій головним стрижнем є закономірна залежність: потерпілий — злочинець. Однак, якщо особа потерпілого не встановлена, такий зв'язок на початковому етапі розслідування відсутній [7, с. 11-12].

Вказаний вид типової ситуації має три підвиди:

Слідча ситуація 1.1. Особу потерпілого не встановлено, але є наявний його труп; особу злочинця не встановлено, проте його затримано на місці вбивства чи неподалік його вчинення.

Слідча ситуація 1.2. Особу потерпілого не встановлено і відсутній його труп, особу злочинця не встановлено, проте його затримано на місці вбивства чи неподалік його вчинення.

Слідча ситуація 1.3. Особу потерпілого не встановлено, проте наявний його труп, особу злочинця не встановлено і не затримано.

Прикладом зазначеної слідчої ситуації є вирок Красногвардійського РС м. Дніпропетровська від 22.10.2013 р., яким гр. І. було засуджено за умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання, сина своєї співмешканки гр. Н., який на протязі останніх десяти років, вчиняв фізичне та психічне насильство стосовно своєї матері та її співмешканця. Так, 21.02.2013 р., у вечірній час, коли син співмешканки в черговий раз, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, вчиняв насильство стосовно своєї матері, гр. І., взяв у руки молоток та завдав ним удар по голові Н, внаслідок якого настала смерть останнього. На наступний день, гр. І., за допомогою сокири розчленував труп Н. і викинув у сміттєві баки одного з районів м. Дніпропетровськ [8]. Таким чином, на початковому етапі розслідування у розпорядженні слідчого був наявний труп, особа якого не була встановлена, а також відсутні дані щодо особи злочинця та його місця перебування.

Типова слідча ситуація 2. Особу потерпілого встановлено, проте не встановлено особу злочинця. Вказана слідча ситуація виникає при вчиненні умисних вбивств в стані сильного душевного хвилювання у 21 % випадків. Вона також характерна для початкового етапу розслідування і є вихідною, проблемною і несприятливою. Така ситуація складатиметься на основі даних, які містяться в заявах і повідомленнях свідків, близьких родичів та осіб, з кола знайомих жертви, службових осіб, що виявили труп. Основними тактичними завданнями цієї слідчої ситуації є встановлення особи злочинця, а також встановлення і аналіз зв'язку потерпілий — злочинець, який доцільно встановлювати через родичів і найближче оточення потерпілого.

Спосіб вчиненого вбивства, характер слідів, залишених злочинцем на місці події, а також обстановка в цілому можуть містити інформацію про особу, яка скоїла кримінальне правопорушення. Це твердження є закономірним і дотичним до розслідування умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання. Власне, на нашу думку, якщо в результаті огляду на трупі буде наявна велика кількість ран, від ударів одного предмету, то слідчим може бути висунена версія про вчинення умисного вбивства в стані сильного душевного хвилювання. У цьому контексті доречно звернути увагу на висновок А. А. Корчагіна: «о состоянии сильного душевного волнения может свидетельствовать неоправданная логически множественность ударов, обычно случайным орудием, попавшимся под руку» [9, с. 260]. Результати узагальнення судово-слідчої практики щодо розслідування кримінальних правопорушень досліджуваної нами категорії, також підтверджують висловлену позицію. Так, під час характеристики обвинувальних вироків, винесених судами України, було встановлено, що злочинці, під час вчинення вбивства, перебуваючи у стані сильного душевного хвилювання, більш ніж у 87% випадках задавали удари по тілу потерпілого два і більше рази (до 55 максимально).

Зусилля слідчого у вказаній ситуації повинні бути спрямовані на з'ясування обставин вчиненого кримінального правопорушення, встановлення особи злочинця та збирання доказів його причетності до вчиненого. У разі отримання позитивного результату, необхідно вирішити питання про затримання злочинця, його огляд, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, повідомлення про підозру та вчинення інших процесуальних дій.

Вказаний вид слідчої ситуації має три підвиди:

Слідча ситуація 2.1. Особу потерпілого встановлено і відсутній його труп, особу злочинця не встановлено, проте його затримано на місці, чи неподалік вчинення кримінального правопорушення.

Слідча ситуація 2.2. Особу потерпілого встановлено і наявний його труп, особу злочинця не встановлено і місце його перебування не відоме.

Прикладом даної слідчої ситуації може стати подія, яка відбулася у м. Полтава. Згідно з вироким Ленінського РС м. Полтави, яким 11.01.2012 р. було засуджено громадянку М. за умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання, внаслідок систематичного знущання з боку останнього.

Так, 30.10.2009 р. її чоловік на подвір'ї власного помешкання, будучи незадоволений діями своєї дружини, яка закрила собаку до вольєру, наніс останній удар рукою по спині, схопив її за волосся та виражаючись нецензурною лайкою, тягнув її до вольєру, погрожуючи при цьому розправою над нею за допомогою собаки, проте жінка, захищаючи своє життя, вирвалася від нього, забігла до літньої кухні, звідки взяла сокиру після чого, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій та передбачаючи їх суспільно-небезпечні наслідки, перебуваючи у стані сильного душевного хвилювання, викликаного систематичним знуцанням та спричиненням моральних страждань з боку потерпілого, погрозою застосування насильства, які вона сприймала як реальну загрозу своєму життю, перебуваючи в збудженому стані, що виник у неї раптово, з метою умисного позбавлення життя її чоловіка, нанесла останньому із значною силою не менше 20 ударів лезом кухонної сокири та 2 ударів обухом по голові, які спричинили смерть потерпілого. Після зазначених дій жінка, з метою приховування вчиненого злочину, розчленувала труп вбитого та помістивши частини тіла в поліетиленові пакети, вивезла з будинку та викинула до баків для сміття, розташованих в м.Полтава [10]. Бачимо, що на початковому етапі розслідування у слідчого був наявний труп потерпілого та його особа була встановлена, а особа злочинця була не відома.

Слідча ситуація 2.3. Особу потерпілого встановлено, а також наявний його труп, особу злочинця не встановлено, проте його затримано на місці, чи неподалік від місця вчинення кримінального правопорушення.

Типова слідча ситуація 3. Особу потерпілого не встановлено, але встановлено особу злочинця.

Вказана слідча ситуація має місце у 7 % випадків під час розслідування умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання та характеризує себе як вихідна і несприятлива. Виникає вона у випадках затримання особи безпосередньо на місці або неподалік вчинення вбивства, а також у зв'язку зі з'явленням з каяттям про вчинення умисного вбивства. Слід також відзначити, що вказана ситуація виникає тоді, коли злочинцем було вжито заходи щодо приховання трупа (розчленування, підпал, і т. ін.). Основним завданням під час вказаної ситуації це встановлення жертви кримінального правопорушення, а також з'ясування наявності зв'язку потерпілий — злочинець. Даний вид слідчої ситуації має два підвиди:

Слідча ситуація 3.1. Особу потерпілого не встановлено, а також немає його трупа, проте встановлено особу злочинця і його затримано.

До прикладу, вироком Дубенського РС Рівненської області від 18.05.2011 року, яким гр. І. було засуджено за ст.ст. 116, ч. 3 ст.185 КК України, під час встановлення обставин справи було встановлено особу злочинця, якого було затримано і який визнав вину у вчиненому вбивстві, проте особа жертви встановлена не була та відсутній труп. Досудовим розслідуванням встановлено, що громадянин І., за попередньою змовою, групою осіб, протягом певного періоду, разом зі своїми однолітками вчиняли ряд крадіжок майна. Проте через деякий період часу їх було встановлено та затримано. В ході проведення слідчих

(розшукових) дій громадянин І., визнав свою вину у вчиненому та повідомив, що інкриміновані йому злочини, затримані разом із ним особи вчиняли під тиском громадянина А., який вимагав від них вчиняти злочини та погрожував розправою. Так, одного дня він та двоє його друзів зустрілися із громадянином А., який, вимагаючи гроші від останніх, погрожував застосуванням пневматичного пістолета. Побоюючись за своє життя громадянин І. за допомогою розкладного ножа, який зберігав для самозахисту, завдав останньому 52 удари по тілу, внаслідок чого наступила смерть. З метою приховання злочину, він, разом з одним з хлопців, які були очевидцями злочину, закопали тіло неподалік місця його вчинення, а пістолет, та знаряддя вчинення злочину викинули у водойму неподалік вказаного місця. В ході проведення слідчого експерименту із підозрюваним І. було виявлено тіло потерпілого та знаряддя вчинення злочину. У ході провадження досудового розслідування встановлено, що громадянин І. в момент вчинення вбивства А. перебував у стані значного емоційного напруження, а також в судовому засіданні було встановлено стан сильного душевного хвилювання у останнього [11].

Слідча ситуація 3.2. Особу потерпілого не встановлено, але наявний його труп, особу злочинця встановлено і не затримано.

Слідча ситуація 3.3. Особу потерпілого не встановлено, проте наявний його труп, особу злочинця встановлено і його затримано.

Типова слідча ситуація 4. Особу потерпілого встановлено, також є дані про особу злочинця.

Дана слідча ситуація має місце у 60% випадків. Вона характерна як для початкового, наступного та завершального етапів розслідування. Визначити її слід як вихідну, сприятливу, проміжну або кінцеву. У методичному відношенні вона є найбільш простою для розслідування, тому що є достатньо інформативною для забезпечення виконання завдань кримінального судочинства. Основним завданням такої ситуації виступає встановлення місцезнаходження підозрюваної особи і перевірка її на причетність до вчиненого вбивства. Наведена слідча ситуація складається при одержанні вихідних даних про злочин з таких джерел, як заяви і повідомлення: власне самого вбивці, осіб з кола знайомих чи близьких родичів жертви, чи злочинця, працівників медичних установ та правоохоронних органів.

Розглянемо приклад такої типової слідчої ситуації. 30.03.2009 р. Білозерським РС Херсонської області було засуджено І., який 06.12.2008 р. близько 16 години, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись за місцем свого проживання, на межі з подвір'ям своєї сусідки, яка перебувала в стані алкогольного сп'яніння та образила його честь та гідність як чоловіка, перебуваючи в стані сильного душевного хвилювання, наніс численні удари ножом сусідці в область грудної клітини та живота, в результаті чого настала смерть потерпілої. Через декілька хвилин, коли прийшов до тям, пішов до дому і зателефонував у міліцію повідомивши про вбивство [12].

Зазначена типова слідча ситуація має три підвиди:

Слідча ситуація 4.1. Особу потерпілого встановлено і наявний його труп, особу злочинця встановлено, проте його не затримано.

Слідча ситуація 4.2. Особу потерпілого встановлено, проте відсутній його труп, особу злочинця встановлено і його затримано.

Слідча ситуація 4.3. Особу потерпілого встановлено і наявний його труп, особу злочинця встановлено і його затримано.

Висновки. На підставі вищевикладеного, можна підсумувати, що на початковому етапі розслідування умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, можуть виникати чотири типові слідчі ситуації, кожна із яких матиме три підвиди. Таким чином, їхня кількість складатиме щонайменше дванадцять і кожна із них має важливе криміналістичне значення для формування слідчих версій, планування розслідування та формування алгоритму розслідування вказаного виду кримінального правопорушення.

Список використаних джерел

1. **Волчецкая Т. С.** Криминалистическая ситуалогия: монография / под ред. проф. Н. П. Яблокова / Т. С. Волчецкая. — Москва; Калининград, 1997. — 250 с.
2. Новий тлумачний словник української мови: у 3 т. — К.: Аконіт, 2001. — Т. 1. — 928 с.
3. **Колесниченко А. Н.** Научные и правовые основы расследования отдельных видов преступлений: автореф. ... дисс. д-ра юрид. наук / А. Н. Колесниченко. — Харьков, 1967. — 27 с.
4. **Клочков В. В.** Проблемы теории следственной ситуации / В. В. Клочков // Следственная ситуация. — М., 1985. — С. 74-79.
5. **Коновалова В. Е.** Убийство: искусство расследования / В. Е. Коновалова. — Харьков: Факт, 2001. — 311 с.
6. Методика розслідування окремих видів злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: навчальний посібник / О. В. Батюк, Р. І. Благута, О. М. Гумін та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. — Львів: ЛьвДУВС, 2011. — 324 с.
7. **Чорний А. М.** Особливості розслідування вбивств з корисливих мотивів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Чорний Андрій Михайлович; Акад. адвокатури України. — К., 2010. — 20 с.
8. Вирок Красногвардійського районного суду м. Дніпропетровськ від 22.10.2013 р. № 34343749 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua>
9. **Корчагин А. А.** Криминалистическая методика предварительного расследования и судебного разбирательства по делам об убийствах (проблемы теории и практики): монография / под науч. ред. докт. юрид. наук, проф. В. К. Гавло. — М.: Юрлитинформ, 2013. — 512 с.
10. Вирок Ленінського районного суду м. Полтава у кримінальному провадженні №1/1616/6/2012 від 11.02.2012 р. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/21141997>

11. Вирок Дубенського РС Рівненської області від 18.05.2011 р. у кримінальній справі № 1-4/11 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/16277867>.
12. Вирок Білозерського районного суду Херсонської області від 30.03.2009 р. № 4149175// [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua>

Анотація

Наукову статтю присвячено дослідженню теоретичних та практичних питань слідчих ситуацій під час розслідування кримінального провадження про умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. Проведено аналіз позицій науковців до визначення поняття «типова слідча ситуація» та їх класифікацію у криміналістичній методиці. На підставі аналізу слідчо-судової практики та даних наукових криміналістичних досліджень у статті представлені типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування вищезазначеного виду кримінального правопорушення.

Annotation

The scientific article is devoted to research of theoretical and practical issues of investigative situations in the investigation of the criminal proceedings on murder committed in the heat of passion. The analysis of the positions of scientists to the definition of "a typical investigative situation" and their classification in forensic procedure. On the basis of the investigative and judicial practice and data forensic scientific research in the article the typical investigative situations initial stage of the investigation the above type of criminal offense.